

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2023/24

Destinace: Francie, Dijon

Jméno, příjmení: Kateřina Malečková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lycée Carnot a Université de Bourgogne, Fakulta jazyků a komunikace

Dijonský lektorát je specifický tím, že vyslaná lektorka zajišťuje výuku českého jazyka a reálií na třech vzdělávacích institucích: Burgundské univerzitě (Université de Bourgogne), české sekci Carnotova gymnázia (Lycée Carnot) a externě také spolupracuje s dijonskou pobočkou Pařížského institutu politických věd (Sciences Po Paris).

Výuka českého jazyka na Carnotově gymnáziu

Carnotovo gymnázium je veřejná francouzská střední škola, kde byla v r. 1920 otevřena tzv. československá sekce¹ (od r. 1993 česká). V tomto školním roce sekci tvořilo 16 českých žáků (dívky i chlapci). Čeští žáci jsou po dobu svého studia integrováni do tříd mezi francouzské spolužáky, studují dle francouzského vzdělávacího programu, do nějž mají zařazeny 2 hodiny českého jazyka týdně.

Francouzská středoškolská studia jsou rozvržena do tří let. Ve 2. ročníku žáci skládají maturitní zkoušku z francouzštiny. Ve 3. ročníku ukončují své studium maturitní zkouškou z dalších volitelných předmětů, mezi něž čeští žáci povinně zahrnují i český jazyk.

¹ Původní československá sekce vznikla v rámci diplomacie a posilování vztahů nově vzniklého Československého státu a Francie. Do Dijonu každoročně vyjížděli studovali čeští a slovenští žáci, kteří se po návratu do vlasti měli stát francouzskými „ambasatory“ a prohlubovat spolupráci obou zemí. Obdobná sekce vznikla i v Nîmes a v Saint-Germain-en Laye. Sekce byly několikrát uzavřeny z politických důvodů (2. světová válka, nástup komunismu), ale po r. 1989 dijonská a nîmeská sekce navázaly na svoji činnost.

Lektorka zajišťuje výuku českého jazyka a českých reálií pro studenty české sekce s časovou dotací dvě hodiny týdně pro každý ze tří ročníků. Cílem výuky je postihnout všechny složky českého jazyka, věnovat se písemnému projevu, seznámit žáky nejen s předními představiteli české literatury, kultury a kinematografie či s významnými historickými událostmi, ale i s aktuálním děním v České republice.

Během výuky jsou využívány následující učební materiály: *Didaktické testy z českého jazyka a literatury* (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání), *Maturitní testy nanečisto* (M. Komsová a kolektiv), *Nová literatura pro střední školy I. – IV.* (R. Malý a kolektiv) z nakladatelství Taktik. Dále čerpáme z výukových materiálů dostupných na portálu *Jeden svět na školách* (www.jsns.cz), na portálu *Knihovny Václava Havla* (www.vaclavhavel.cz) či na portálu *Moderní dějiny* (www.moderni-dejiny.cz).

Lektorka na lyceu také vede kurz češtiny jako cizího jazyka (1 hodina týdně) pro zájemce z řad pedagogického sboru. Jeden z účastníků kurzu navázal již v minulosti spolupráci s pražským Gymnáziem Jana Keplera, díky které se každé dva roky uskutečňují výměnné pobyty studentů a profesorů.

Lektorka má kromě pedagogické činnosti na starosti každodenní agendu českých žáků. Působí jako prostředník mezi lyceem, MŠMT, českými žáky a jejich rodiči, kteří jí za tímto účelem vystavují plnou moc k zastupování nezletilého dítěte. Zajišťuje komunikaci s žáky, se zástupci internátu a pravidelně se účastní schůzí a jednání s vedením lycea. Lektorka musí být k dispozici prakticky 24 hodin denně – pomáhá žákům s administrativními úkony v zahraničí, se školní i mimoškolní agendou, doprovází je k lékaři či na pohotovost a operativně s nimi řeší nastalé problémy jakéhokoli druhu.

Výuka češtiny na Burgundské univerzitě

Čeština se vyučuje na Burgundské univerzitě na Fakultě jazyků a komunikace jako povinně volitelný předmět. Výuka probíhá pouze ve večerních hodinách. Studenti si češtinu vybírají mezi ruštinou, portugalským jazykem, španělským jazykem, italštinou a němčinou. Vzhledem k tomu, že je čeština vedle ruštiny jediným nabízeným slovanským jazykem, je o ni mezi studenty relativně vysoký zájem. V letošním roce navštěvovalo kurzy češtiny v 1. ročníku 40 studentů, 15 studentů ve 2. ročníku a 6 studentů ve 3. ročníku. Studenti jednotlivých ročníků mají 3 hodiny výuky týdně,

přičemž jedna hodina je věnována reáliím. Studenti 1. ročníku dosahují většinou úrovně A0 – A1, studenti 2. ročníku úrovně A1 – A2, studenti 3. ročníku pak úrovně A2 – B1.

Na univerzitě jsme letos používali jako hlavní výukový materiál tyto učebnice: *Čeština expres 1-3* autorem P. Bořilové a L. Holé. Do výuky byly zařazovány materiály i z dalších zdrojů, např. *Česká čítanka* (I. Kořánová), *Czech it UP 1* (T. Švarcová, J. Wenzel), *Communicative Czech* (I. Rešková, M. Pintarová), adaptovaná česká próza či autentické publicistické a beletristické texty. Studenti pracovali průběžně s českým filmem (*Kolja*, *Fair play*, *Lidice*). Při výuce českých reálií byly využívány především publikace *L'Europe centrale et médiane dans l'Europe du XXe siècle* (A. Mares, A. Soubigou), *Histoire des pays tchèques* (P. Čornej, J. Pokorný) a odborné texty (např. z portálu <https://www.cairn.info/>, <https://hal.archives-ouvertes.fr/>, <https://www.persee.fr/>, <https://français.radio.cz/> aj).

Lektorka není zaměstnancem fakulty, na univerzitě vyučuje na základě smlouvy pro Carnotovo lyceum vystavené školským odborem. Ačkoliv není přímým zaměstnancem univerzity, má právo používat učebny i technické vybavení. K dispozici jsou dva sdílené kabinety vybavené počítači a tiskárnou. V jednom z kabinetů se nachází český knižní fond. V rámci oddělení reprografie je možné požádat o realizaci kopií.

Výuka češtiny na dijonské pobočce Institutu politických věd (Sciences Po Paris)

V roce 2005 byl založen dijonský kampus Sciences Po zaměřený na střední Evropu. Vedení Sciences Po od počátku své existence oslovuje vyslaného českého lektora s nabídkou spolupráce při výuce češtiny. Ředitel pobočky Lukáš Macek, absolvent české sekce Carnotova lycea, klade od počátku důraz na výuku střeoevropských jazyků. Studenti 1. ročníku mají povinnost vybrat si mezi češtinou, maďarštinou nebo polštinou.

O češtinu je každoročně velký zájem, v letošním roce bylo v 1. ročníku zapsáno 15 studentů, ve 2. ročníku 26. Výuka je intenzivní, v 1. ročníku probíhá 3 x 90 minut týdně, ve 2. ročníku 2 x 90 minut týdně, součástí je i studium reálií. Na konci 1. ročníku dosahují studenti úrovně A1 – A2, na konci 2. ročníku úrovně B1. Studenti mají možnost strávit třetí rok studia v České republice. V akademickém roce 2024/25 odjíždí studovat do Prahy 5 studentů.

Studenti pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem I.* (L. Holá) a s *Českou čítankou* (I. Kořánová) a s dalšími doplňujícími materiály (viz výše – studijní materiály na Burgundské univerzitě), do

výuky byly zařazovány české filmy a dokumenty. Při výuce reálií jsme se opírali o stejné materiály jako na Burgundské univerzitě (viz výše).

Kulturní, vzdělávací a osvětové akce propagující českou kulturu, český jazyk a literaturu

Lektorka navázala úzkou spolupráci s krajským spolkem Cercle Venceslas de Bourgogne, díky jehož finanční podpoře bylo možné uskutečnit několik kulturních, vzdělávacích a společenských akcí. Cílem těchto akcí byla osvěta a prohlubování česko-francouzských vztahů. Akce byly určeny nejen studentům češtiny, ale i široké veřejnosti.

Přehled hlavních akcí a počinů:

Lektorka organizovala a moderovala konferenci věnovanou Milanu Kunderovi, která se konala na Sciences Po za účasti předního francouzského bohemisty Xaviera Galmiche a spisovatelky Lenky Horňákové-Civade.

Lenka Horňáková-Civade následně vystoupila na Burgundské univerzitě a na Carnotově lyceu se svou přednáškou o J. A. Komenském a o svém díle *Amsterodamské vigilie* (Un regard bleu), po které následovala debata se studenty.

U příležitosti stého výročí úmrtí Franze Kafky hostily Sciences Po i Carnotovo lyceum venkovní výstavu Adolfa Hoffmeistera *Karikatury Franze Kafky*, jež byla zapůjčena Velvyslanectvím České republiky v Paříži. Během vernisáže lektorka představila osobnost A. Hoffmeistera a F. Kafky. Lektorka zorganizovala pro studenty lycea čtenářskou dílnu věnovanou tvorbě Franze Kafky.

Ve spolupráci s lektorkami vyslanými v rámci Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí na univerzity v Neapoli, Udine, Lisabonu a Madridu vznikl společný projekt online konverzací v češtině. Cílem tohoto počínu bylo zpestřit standardní výuku na univerzitách a propojit studenty češtiny z různých zemí Evropy. V průběhu 2. semestru zmiňované lektorky nabídly studentům češtiny online hodiny konverzace. Lekce byly určeny jak začátečníkům, tak i pokročilejším studentům, kteří si mohli zvolit z pestré nabídky tematicky zaměřených lekcí. Do propagace projektu se zapojila i oddělení DZS Study In Czechia.

Lektorka propagovala češtinu v rámci Dne otevřených dveří na Burgundské univerzitě a informovala vysokoškolské studenty o možnostech stipendií v České republice, o letních

školách slovanských jazyků a o pozitivěch studia českého jazyka ve Francii. Celkem 10 studentů z univerzity a ze Sciences Po odjelo během prázdnin na letní školu slovanských studií v České republice.

Studenti Burgundské univerzity se pod vedením lektorky zapojili jako hodnotitelé do překladatelské soutěže *Cena Tomáše Grulichy*, kterou pořádá spolek Česká škola bez hranic.

Spolu s kolegyní působící na české sekci v Nîmes jsme zahájily spolupráci na překladu rigorózní práce Adama Hájka *JUDr. Vladimír Vochoč, československý konzul v Marseille 1938-1941* do francouzštiny, aby mohla být zpřístupněna k badatelským účelům i ve francouzském jazyce. Studenti obou sekcí se podílí na tomto projektu.

Na Carnotově gymnáziu jsme uspořádali vánoční setkání přátel české sekce určené primárně hostitelským rodinám českých studentů, kteří zde studují. V rámci tohoto setkání byly prezentovány české tradice.

Studenti české sekce na konci školního roku vystoupili jako již tradičně s autorským divadelním představením pro širokou veřejnost. Pod vedením lektorky připravili studenti rovněž dvě vydání časopisu *Journal tchèque*, který představuje život v české sekci.

Lektorka spolupracuje s asociací českých a slovenských studentů Association tchécoslovaque (ČSAD) při Sciences Po, díky níž byl osloven studentský divadelní soubor gymnázia Matyáše Lercha z Brna *Trapné ticho – Le théâtre francophone au lycée Matyáš Lerch*. Dijon letos poprvé hostil jejich divadelní představení pod vedením Thierryho Saint Arnoulta.

V rámci filmového klubu Sciences Po byl promítnut v jednom z dijonských kin film *Il Boemo* za přítomnosti režiséra Petra Václava.

Lektorka se zúčastnila setkání International Student and Alumni Meetup France pořádané iniciativou Study In Czechia (DZS) na Velvyslanectví ČR v Paříži a spolupodílela se na přípravě jazykových aktivit a kvízů pro studenty.